1874. VI. évfolyam. 289. szám. Szombat, deczember 5.

Előfizetési árak:
Helyben es postán küldve:
Egy évre 10 frt — kr. ½ évre 2 frt 50 kr.
Fél évre 5 „ — „ Egyes szám 10 „
Előfizetési pénz s minden közlemény: *Főpiacz, Vecsey-haz földszint* a szerkesztőségbe bermentve küldendők.
Előfizethetni helyben:
Telegdi K. Lajos könyvkereskedésében s a szerkesztőségnél.— Egyébütt a postahivatalok utján.

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A DEBRECZENI BALOLDALI PÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen hetenkint ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Hirdetési dij:
Öthasábos petitsorért 5 kr.
Nagyobb terjedelmü, mint szintén több izbeli hirdetések, alku szerint a legolcsóbbárért:
Bélyegdij: minden beigtatásért külön 30 kr.
„Nyilt-tér"-en megjelenő közlemény öthasábos sorra 15 kr.
Név- vagy bérmentetlenül beküldött kéziratok nem vétetnek tekintetbe. — Ugy szintén kéziratok sem adatnak vissza.

Bodóné is màst beszél, mikor a bor árát kérik.

□ „A felsőház régi, roskadozó épület, melyet mielőbb tatarozni kell!"

Ezt hangoztatja fennen a sajtó s ugyane hang nyilvánul, pártkülönség nélkül a belpolitika iránt érdeklődő közönség soraiban.

Ezt érzi maga a felsóház testülete is.

Koronkint, midőn a felsőházi reform kérdését megmegbolygatja a sajtó, vita tárgyává teszi azt maga is a felsőház, tartva egyegy az ügy érdemére még mindig meddő értekezést.

Ime legközelébb is fel lett melegitve a felsőházban, ennek reparálási kérdése.

Beszélt három főur ez érdemben, hanem beszédükre önkéntelenül is eszünkbe jutott ez a közmondás, hogy „Bodóné is mást beszél, mikor a bor árát kérik."

Mindenik szónok azt igyekezett hangsulyozni, hogy a felsőház mily hazafias érzülettel van telitve, s hogy — tessék elhinni a t. cz. közönségnek, hogy Istókugyse' bármily ügyesen ujra szervezett más felsőház sem mulná felyül hazafias érzületben a mostani rozzantat, sőt a harmadik szónok még azt is jónak látta bizonyozni. hogy ő meg van győződve, mikép: akár inde akár unde, ugy a legjobb, ha az a roskadozó épület megbontatlanul marad, ugy ahogy van, mert ő előre látja, hogy az ujabb alapra fektetett felsőház bizonyára nem lesz oly magyar, — mint a mostani felsőház.

Sajnos, hogy nem indokolta a tisztelt szónok, miért feledkeznek meg a felsőház nemzeti érzületéről akkor, ha a ház üdvös reformok utján, a kor és viszonyokhoz képest ujra alakittatik. Az egész szónoklat azonban ott csattant minden érvhiánya mellett is, hogy ugy lesz a legüdvösebb, ha ezután is azt a nótát fujuk: „Legyen ugy, mint régen volt!"

Már engedjenek meg a tisztelt felsőház szónokai, de küllőférezéssel a dolgot egyátalában el nem üthetjük.

Nem azért szükséges a felsőház reformja, mert annak nemzeties érzületét netalán kétségbevonhatná valaki.

Hiszen az érzület olyasmi, melyet rendszerváltozás, szervezés meg nem ingathat.

A kiben tiszta, magyar sziv dobog, az bizonynyal meg fogja őrizni nemzeti érzületét akkor is, ha az ócska intézményt, minden követelménynek megfelelő ujabb váltja föl.

Egyébiránt olyat, ki valamely intézménynek föntartásához avagy átalakitásához köti hazafiui érzületét, alig képzelhetünk. Legkevésbé szabad pedig képzelnünk a főrendiház tagjai közt, kik közül a legtöbbnek már családi történeti multja kezesség hazafiassága felől.

Mi az oly ötölést-hatolást, mit ama szónoklatoknál tapasztalánk, csak a régi iránti kegyeletnek óhajtjuk tulajdonitani.

Az öröklő fiu nehéz szivvel bontatja le a düledező ősi házat, de hajh! mégis le kell bontatnia, nehogy a nyakába szakadjon.

Ez igen természetes. Hanem ha aztán végre a régi, ócska ház helyén jobb, szebb és czélszerübb épület emelkedik, átlátja a kegyeletes érzelmü fiu, hogy az ősi rozzant laknál mégis csak jobb az ujabb épitmény!

Igy van és lesz ezzel a felsőház is.

Ne azt vitassák tehát tagjai, vajon eléggé hazafiui érzelmek dobogtatják-e keblüket, (hisz ez a haza iránti szent kötelesség!) hanem gondolkozzanak a módok felől: hogy és mikép lehetne az avult intézményt egy jobbal cserélni föl, hogy igy az idő által rég tulszárnyalt álláspontukat feladva, a közóhaj elé akadályt ne vessenek.

Egy czikkünkben már nem rég kifejezők röviden, miben látnók mi a felsőház üdvös reformjait s igy most ismétlésbe nem ereszkedünk.

Azt azonban kimondjuk: hogy a felsőház igy, a mint most áll, többé fön nem állhat s hogy a „Bodónéféle" érvekkel egy ideig talán elodázható lesz ez égető kérdés, de a végtelenbe még sem nyujtható az; mert a törvényhozásnak nem hátráltató sallangra, sujtásra, hanem hathatós támaszra van szüksége, ez pedig csak a felsőházi gyökeres reformok utján érhető el.

— **A választási szentesitett törvényt,** mely e hó közepén lép hatályba, a hivatalos lap tegnapelötti és tegnapi számaiban egész terjedelmében közli.

— **Legfontosabb** esemény Ghyczy Kálmánnak a király ő felsége által tegnapelőtt délután hosszabb kihallgatáson fogadtatása. A Pesti Napló érdekes közleményt hoz ez eseményről az alábbiakban, melyekre megjegyezzük, hogy ugy látszik, mikép a kormány és a Deákpárt ismét azon alkotmányellenes térre kiván lépni, hogy az indemnity megszavazása végett ő felsége személyét akarja presszióul felhasználni. — A P. N. többi közt ezeket mondja: „Köztudomásu, hogy Ghyczy, a király ő felségének határozott kivánata folytán vállalta el a pénzügyminiszteri tárczát. Az is tudva van, hogy a hoszadalmas tárgyalások s a reá sulyosodó nagy feladattal szemben aggódik, vajon kibirja-e a reá háramló munka sulyát, s ily körülmények között tán nem csalódunk, ha valószinünek tartjuk, hogy az ezekről értesült király ő felsége, ki alkotmányunk s a parlamentaris kormányforma legébrebb őre, miniszterének mai fogadtatása alkalmával megujitá a királyi bizalom ama megtiszte ő s minden államférfiunak erőt adó kijelentését, mely Ghyczy Kálmánt a miniszteri székre hivta. Ha ez valóban igy történt, a nemzet csak hálával és köszönettel tekinthet a trónra, a melyről elhangzott királyi szóhoz, bizonyára rövid idő mulva, a pénzügyi felhatalmazás kérdésében, csatlakozni fog a parlament bizalmi kijelentése: a munka további folytatása és sikeres befejezéséhez erőt kivánva és támogatást biztositva a férfiaknak, kiket egy nagy hazafias feladat hivott a kormány rudjához."

— **A pénzügyi bizottság** tegnapelőtti és tegnapi ülése kiválólag érdekes volt; a pénzügyi felhatalmazás kérdése forgott szőnyegen. A bizottság ezt eleintén nem akarta meg-zavazni, de tegnap az ügy elintéztetett s igy Ghyczy nem fog lemondani, legalább egyelőre. A törvényjavaslat 9 szóval 5 ellen elfogadtatott.

— **Hatala Péterről** e napokban azt irták a lapok, hogy a herczegprimás exkommunikálni akarja őt. Hatala erre a „Hon"-nak többi közt a következőket irja: „E pillanatig nem vettem a herczegprimásnak, vagy illetőleg a nuntiusnak állitólag hozzám intézett exkommunikáló iratát. Azonban lehet, hogy még megérkezik. Én legalább valószinünek tartom, mert több izben hallottam felőle, s a falevél sem mozog ok nélkül. Talán Mannig érsek erélyes főpásztori körirata, — mely irgalom nélkül ipso fakto exkommunikáltnak jelenti ki, s pedig a vatikani zsinat értelmében, azokat, kik a pápa csalatkozhatlanságát nem hiszik — nálunk is hasonlóra ösztönöz. Simor János ő eminencziája s az illetékes körök tudhatnák, hogy exkommunikáczióval csak azt lehet terrorizálni, ki hiszen a kisértetekben. Én meggyőződésemtől el nem pártolhatok, s elfogadom annak minden következményét."

— **Az állam és egyház közti viszonyok** rendezésére kiküldött bizottság ülésén az elnök jelenti, hogy a kormányelnök kész beterjeszteni a polgári házasság iránti törvényjavaslatot. A vallás szabadságáról szóló törvényjavaslat tárgyalásul felvétetett. Az esküminta kihagyatott, mivel az eddigi törvényeinkben meglevő szöveg fog használtatni.

— **Pestmegye bizottmánya** az országgyülési képviselőválasztási központi bizottmány megalkotása végett, folyó hó 21-re van összehiva rendkivüli közgyülésre.

— **A véderői** bizottság elfogadta az 1875. évre kiállitandó ujoncz és póttartlékról szóló törvényjavaslatot, mely 40,933 ujoncz és 4093 póttartalékos kiállitásáról szól.

— **Román metropolitává** Román Miron aradi püspök választatott. A király megerősitése biztos.

— **Ő császári és apostoli** királyi felsége zemplénmegyebeli Garany község tüzkárosult lakosai részére magánpénztárából 300 frt segélyt méltóztatott legkegyelmesebben adományozni.

— **Ő felsége** a jövő év elején Dalmácziát látogatandja meg, uralkodása óta most először.

A nagyváradi ünnepély.

Debreczen, decz. 4-én.

A jog- s államtudományi karrá átalakitott nagyváradi kir. jogakadémia tanártestülete, müködését egy uj épületben f. hó 2-kán kezdvén meg hivatal san, ez örömünnepre jogakadémiánk tanárkarát is meghivta. Ez alkalommal főtiszt. püspök ur és a tanárkar megtisztelő bizalma folytán, csekélységem képviselte a főiskolát. Miután e becses lapok jelezték küldetésemet s kiváló érdekeltséggel viseltetettek ez ügy iránt, illő, hogy itt adjam elő e ritkán előforduló ünnepély mozzanatait.

Az ünnepély napját megelőző estén a fakultás hallgatói fényes tánczmulatságot rendeztek. A zsufolásig megtelt termek már előre is eléggé bizonyiták, hogy Nagyvárad derék, mivelt és hazafias szellemü közönsége mily nagy horderejünek tartja azon körülményt, hogy ezentul a jog- és államtudományok már nemcsak a fővárosban, tehát nemcsak az ott uralkodó szellem befolyása és nyomása alatt, hanem egyébütt is fognak az eddiginél alaposabban és nagyobb kiterjedésben előadatni.

Másnap, a róm. katholikusok egyik templomában tartott istenitisztelet után, délelőtt 10 órakor nagyszámu hallgatóság gyült össze az uj épület disztermében. Képviselve volt itt minden helybeli egylet s jelen volt sok papi, polgári, birói, tanintézeti és katonai méltóság.

Jogakadémiánk küldöttének a kitüntetett egyének közt az első sorban jelöltetett hely s átalában mindenütt előzékenység és szivességgel találkozott. Szerénytelenség nélkül tehetek afelől tanuságot; mert ezáltal nem csekély személyem, hanem főiskolánk tiszteltetett meg.

Az ünnepélyt dr. Hoványi Lajos, a fakultás érdemekben megőszült, tudományos képzettségü s közszeretetben részesülő igazgatója nyitotta meg. Beszédében melegen üdvözölte az egybeseregletteket. Kifejezést adott azon erős meggyőződésének, hogy a hazai jogakadémiák uj szervezete egy szerencsésebb jövő biztos zálogát képezi. Hangsulyozá, hogy az uj szervezet nem nyujt ugyan a négy évi tanfolyamból álló vidéki állam- és jogtudományi karoknak az egyetemi karokkal a végeredményre nézve egyenjogu hatáskört; de az uj rendszer, a régihez hasonlitva, mégis valódi előhaladásnak, tehát nyereménynek és örvendetes vivmánynak tekinthető, mert szinte egyedül a vidéki fakultások életrevalóságától és az egyetemekkeli üdvös versenyzés sikeres eredményétől fog függni, azoknak az egyetemi karokkal, talán nem távol jövőben kivivandó egyenjogositása. Itt különösen arra czélzott a szónok, hogy a miniszteri szabályzatok szerint a vidéki fakultásoknak (daczára, hogy az egyetemekkel versenyre hivatnak fel) a jogtudorozási jogositvány nem adatott meg. Majd a tanárkart kérte a szónok, hogy hivatásának szigoru kötelességérzet, az önfeláldozó buzgalom melegségével és lankadni nem tudó ernyedetlen kitartással igyekezzék megfelelni, mert az állam- és jogtudományok rohamosan emelkedő szinvonalának mindenkori magaslatára csak igy leend képes felemelkedni. Továbbá az ifjuságot is a vas-szorgalommal párosult folytonos munkásságra intvén, végül Trefort és Pauler miniszterek, valamint jogakadémiánk üdvözlőiratát olvasá fel, zajos éljenzések közt.

Ezután dr. Bozóky Alajos lépett szószékre. A nagyváradi fakultás ezen jeles képzettségü, fáradhatlan munkásságu s a tudományos irodalom terén is sikerrel müködő tanára, kit a magy. tud. akadémia is méltán figyelmében részesithetne, — szabad szellemben s önérzetes hangon adá elő a nagyváradi jogakadémia történetét. Nagy hatással festette azon sötét korszakot, midőn titkos, majd nyilt absolut irányu távoli és közeli multban a tanárok előadásai és müködései a legszorosabb felügyelet alatt tartattak, ugy hogy nemcsak a politikai tudományok tanitása, hanem a szabad szó használata is tiltva volt. E kitünő beszéd oly hatást tett ránk, hogy ha eddig nem lettünk volna is az állam mindenhatóságától független prot. tanintézetek hivei: ugy bizonyára most győződtünk volna meg azok szükségességéről. Ezzel azonban nem áll ellentétben, ha helyeslésünkkel adózunk szónok azon oldalvágásainak, melyeket a kirivó hiányossággal rendezett s a tudományosság követelményeitől nagyon távol eső ezidőszerinti prot. jogakadémiák ellen intézett. Vagy alkossák a hitfelekezetek ezen tanintézeteket versenyképesekké, ugy, hogy az állami fakultásokkal sikeresen megmérkőzhessenek; vagy pedig mondjanak le azokról. Tertium non datur. A félkészültség nem használ sem a társadalom, sem a hazának, de nem használ magának az egyháznak sem.

Dr. Sipos Árpád szintén kitünő és nagyhatásu beszédében az ünnepély jelentőségét tüzetesen tárgyalta. Erősen philippikázott ugyan a felekezeti jogiskolák ellen ő is, de valamint Bozóky méltánylólag nyilatkozott a debreczeni jogakadémia törekvései felől, ugy ő viszont a protestáns egyetem eszméjét mondá jogosultnak. Különben mindkét beszéd viharos tetszésben részesült.

Majd Kürthy János tanár a pályakérdéseket hirdette ki s lelkesen hivta fel az ifjuságot a nemes versenyzésre.

Végül a tanulóság köréből Tury Ignácz szólt ifjui hévvel és sok igyekezettel.

A tanárkar által rendezett diszebéd, melyen mintegy 130-an vettek részt, délután 2 órakor kezdődött. A felköszöntések sorát a méltán köztiszteletben álló, humanus és pártkülönbség nélkül, osztatlanul nagyrabecsült megyei főispán, b. Dőry József nyitotta meg. A diplomatikus szokáshoz képest ő a királyi párért, utána Hoványi az összes felelős minisztériumért, Kürthy Trefortért, Bozóky Paulerért, e sorok irója a nagyváradi fakultás tanárai s különösen igazgatójáért, ez utóbbi viszont a debreczeni jogakadémia tanáraiért, kivánván, hogy jogakadémiánk mielőbb egyetemmé nőhesse ki magát, majd ismét a főispánért, mások a joghallgatókért, a tanketületi főigazgatóért, a hölgyekért, (kik közül sokan voltak jelen a karzaton), a polgármesterért, Pappfi Justin gör. k. h. tanár pedig a magyarok és románok közti egyetértés és összetartásért, végre a jelenvolt joghallgatók Bozóky tanárt s e sorok iróját közre fogva, ezekért üritettek poharat.

Berekesztésül az estét, több jogtanár és Nagy István ref. lelkészszel együtt, Hoványi igazgató uri családja körében, szivélyes pohárköszöntések és kedélyes társalgások közt töltöttük el.

Kovács Ferencz,
jogtanár.

— **A nemzeti muzeum** számára e napokban érkezett meg Bécsből két főszöntetü féldombormü, melyek egyike Mátyás királyt, másika nejét arragoniai Beatrixet ábrázolja, s melyek eredetijei a bécsi Ambrass-gyüjteményekben vannak. Ily közel, és eddig senki sem gondolt arra, hogy a nagy király mását nemzeti gyüjteményünk számára legalább másolatban megszerezze, miután az eredetiről alig lehet szó, Pulszky, kinek vezetése alatt a nemzeti muzeum részint folytonos uj szerzések által oly jelentékenyen gazdagodott, részint az okszerü rendezés által az eddig ismeretlenül hevert ritka müczikkek, mintegy ujonan fedeztettek fel, elkészitteté a fenebb irt két dombormüvet, s azok közszemlére közelebbről ki is állittatnak, valószinüleg a képcsarnok szobortári részében. Mindkét mü szépen sikerült másolat, s világosan mutatják, hogy a gonddal és valódi müértelemmel készült eredetiek gyakorlott kezü müvésze az előket hiven másolta, az arczok jellemző individualitása az iránt legalább nem enged kétséget.

Vidéki élet.

Szilágy-Somlyó decz. hó.

Az állandó szinházalap javára, Sz.-Somlyón, deczember hó 7-ik napján tartatik a 102. előadás. Mükedvelők által adatik: „A VÁRÓ TEREMBEN." Vigjáték 1 felvonásban, irta Müller Hugó, ford. Szász K. Személyek: Csegei Sándor Virág Lajos ur. Margit György Ilon k. a. Pinczér ifj. Páskuj István ur. Ezt követi: „A MÁSOLÓ." Dramolette 1 felvonásban, Meilbac után Ábrányi Emil. Személyek: Maxence iró Józsa Oszkár ur. Juliette, szinésznő Szatmári Jolán k. a. Amelin, Maxence barátja Dombi Kálmán ur. Pernet, másoló Józsa Gyula ur. József, Maxence inasa Bartha Győző ur. Végül: „SZIGET A SZÁRAZON." Eredeti uj vigjáték 1 felvonásban, irta Grubicy László. Személyek; Kurucz Boldizár, földbirtokos Gál Lőrincz ur. Melánie, leánya Lázár Mariska k. a. Kurucz Gáspár, nyugalmazott tanár, Boldizsár öcsese Halmágyi Miklós ur. Zsolnay, ügyvéd Somogyi Kálmán ur. Mérley, mérnök Ruszka István ur. János, inas Bölönyi Sándor ur. Julcsa, szobaleány Szathmari Otil k. a.

— **Uj politikai lap.** Uj év napján Tárkányi Béla és Füssy Tamás szerkesztése mellett „Jelenkor" czimen uj politikai lap jelen meg. Pártfogói az uj konzervativ és papi lapnak gr. Cziráky, báró Sennyei és Haynald érsek.

Ausztria.

(—) A „Öesterreichischer Korrespondenz" jelzi, hogy a dalmát országgyülés elhatározá, miszerint ugy az állami, mint polgári iskolákban a tannyelv kizárólag a szláv nyelv legyen; azonban e határozatot ő felsége nem erősitette meg.

A „La-Plata" nevü osztrák gőzös, délamerikai utjában közel Quessant szigethez zátonyra került. A kapitány és 60 egyén elveszett, 15 megmentetett.

A csehországi folyóvizek szabályozása, és azok partvidékeinek befásitása feletti tanácskozás végett folyó hó 20-ra szakértői bizottság van összehiva.

Szinházi szemle.

—i— Csütörtök, deczemb. 3. Gerolsteini nagyherczegnő, operette 3 felvonásban; zenéjét szerzé Offenbach.

A kiről ez estén első helyen szólhatunk, az mindenesetre a nagyherczegnő Krecsányi Sarolta. Nemcsak azért, mert három rendbeli gyönyörü öltözéke által közfigyelmet keltett, de játéka és éneke is kielégitett. Felső hangjaira vigyázott s kevés hibás hangvétele volt; ezeket, valamint azt is, hogy párszor megtré-

---

A „DEBRECZEN" tárczája.

ANNA TITKAI.

— Svéd regény. —

Schwarcz Mária Zsófiától.

MÁSODIK KÖTET.

VIII. FEJEZET.

(Folytatás.)

— Azt akarom tudomására juttatni, hogy jobban tenné, ha az Anna titkos sétáiról gondolkoznék, és az ily csekélységekkel nem törődnék, — igy válaszolt a lángvörössé lett Johanna.

A tisztartó, ki Éliáson kivül egyedül volt jelen az urak közül, a legnagyobb mohósággal kiitta csészéjének tartalmát, és kisietett a szobából. Midőn eltávozott, Éliás a kedves nagynéne felé fordult s komoly rendreutasitó arczkifejezéssel nézegeté.

Oly élesen beszélt, hogy Johanna elámult, mivel irányában ezen modort még sohasem hallotta; majd felállott, és a legnagyobb nyugalommal igy folytatá:

— Sohasem hittem volna, hogy egy józan gondolkozásu ember az irigység által annyira félre hagyja magát vezettetni, mint te, néniké m; valamint azt sem, hogy az valakit képes legyen testvérének elitélésére ösztönözni, mint ezt Lisbethnél tapasztalom.

Éliás el akarta hagyni a szobát, de Johanna karjára tette kezét, és az ablakon át az utra mutatván, igy szólott:

— Nézd, ki jön ott? Azt hiszem, kénytelen leszesz megvallani, hogy nem roszul vélekedem, midőn Annát azzal vádolom, hogy ő megrovást érdemel. Emlékezzél szavaimra, hogy nálunk nem sokára lakodalom lesz. Az a kis ravasz leány nagyon jól tudja, hogy mit akar, és kerületi kapitánynénak lenni nem épen rosz dolog. Anna nagyon okos, emlékezzél reá, amit mondtam.

Éliás az utra kinézett, és látta, hogy azon a kerületi kapitány kocsija közeledik, és hogy azon Anna a lovakat hajtó kerületi kapitány mellett ül, és vele igen vidáman beszélget.

Éliás arcza kigyuladt, majd igy gondolkozott:

— Lehetséges-e az, hogy Anna, a kis vidám Anna, kit én annyira szeretek, a kerületi kapitányhoz vágyakozzék nőül menni, csak azért, mert gazdag?

Éliás sietett, hogy a kocsi megérkeztekor lent lehessen. Hogy mit gondolt, midőn a kerületi kapitányt üdvözölte, azt nem tudhatjuk, de midőn Annát a kocsiból kisegitette, oly haragosnak látszott, hogy Anna a következő kérdést intézte hozzá:

— Talán valami kellemetlenség történt itt? nagyon különösen ünnepélyest mutat arczkifejezésed.

— Nem! én legalább nem tudok semmit.

Johannát és Lisbethet szivélyesen üdvözlé a kerületi kapitány, majd mindkettőnek nehány bókot mondott, és kérdezé: itthon van-e a törvényszéki elnök?

Midőn pedig kérdésére azon választ nyeré, hogy a nevezett nincs idehaza, a Johanna által lekötelező mosolylyal kinált széket megköszönte, de el nem fogadá, hanem kijelenté, hogy csak Annát akarta hazaszállitani, és fontos dolgai miatt tovább nem maradhat.

E nyilatkozat folytán Johanna lángvörös lett, és a volt imádó bucsuköszöntését csak büszke fejbillentéssel fogadá. A kocsi elrobogott, Johanna pedig haragosabb lett, mint azelőtt.

Anna egy kerti székre ült, kávét töltött magának, és csudálkozva nézdelé a jelenlevőket.

— Ugyan mondjátok meg már, mi bajotok van?! — szólalt meg végre az álmélkodó Anna — betegek vagytok, haragusztok, vagy mi rendkivüli történt itt? Lisbeth, te ugy nézesz ki, mintha Éliással pereltél volna, és mintha . . .

— . . . Azt akarná tőled kérdezni, hogy mikor lesz esküvőd a kerületi kapitánynyal, — szólt közbe erőltetett vidámsággal Éliás.

Anna elnevette magát, megivá hideg kávéját, és egész vidámsággal igy válaszolt:

— A kerületi kapitány esküvőjének határideje nem sokára köztudomásu lesz.

Ekkor fölállott, és az udvarra sietett, hol egy szegény rongyos emberrel, és két rongygyal fedett gyermekkel találkozott, kik nem mertek a házhoz közelebb lépni. Megszólitá őket, majd egy pár kérdés után a konyhába tasitá, aztán a házba sietett, honnan csakhamar visszatért, és egy kis csomaggal egyenesen a konyhába ment. Johanna mindezt jól látta, de nem akarta észrevenni. Noha ő a szegények iránt átalában nagyon könyörületes volt, mégis most nem sok részvétet érzett irányukban.

Éliás szivarra gyujtott és hallgatott, miközben a varrással foglalkozó Lisbethet figyelmesen nézegeté.

Darabidő mulva Johanna szobájába távozott. Lisbeth sétára kérte föl Éliást, de az tagadólag nyilatkozott, mivel, ugymond, igen sok dolga van, és azt estig még be kell végezni.

Ennek folytán elváltak, és Lisbeth egyedül ment a kertbe, még pedig a lehető legroszabb kedélylyel.

Éliásnak csakugyan szándéka volt az irodába menni, és ott dolgozni, de ezen szándékát a konyhából jövő Annával találkozván, megváltoztatta, és ahoz lépvén, igy szólt:

— Anna! hát csakugyan igaz, amit beszélnek?

— Nos. tehát mit beszélnek? — kérdezé az őt vidámon nézegető Anna.

(Folyt. következik.)

fálta a zenekart előre sietésével, könnyen feledteté. Szabó Bandi csinos és élénk Fricz volt, jól is énekelt, csupán azt lehetne ellene felhozni, hogy hangja, mely a népszinmü zenekisérete mellett elég erős, az operettekben kissé gyenge az alsóbb lépcsőkön. No de majd megerősödik az lassanként. Kitünő volt Együd a mamlasz Paul szerepében. Foltényi (Bumbum) most nem játszott oly élénken, mint máskor szokott, s pisztolya is csütörtököt mondott az este tisztességére, mivel épen csütörtök volt. Horváthné (Vanda) — közepes sikerrel játszott. Bezzeg ki akart tenni magáért Dobocsányi (Nepomuk)! Mintha mondta volna, ide nézzetek! majd megmutatom én, hogy kell kiciből nagyot alkotoi! S két lépéssel végig mérte az egész szinpadot s beszélt oly éles hangon, mint a fürész. Hát azt hiszi, hogy az olyan játékban van a komikum? Arra már csakugyan azt mondaná a rátóti ember, hogy komédiában vagyunk!

Egyébiránt az előadásban sok apró botlás volt, amelyek nagyon rontották a darab sikerét. Közönség kis számmal, — valószinüleg a rut esős idő miatt.

Külföld.

(—) **Francziaország.** Az elnöknek a nemzetgyüléshez intézett üzenete e hó 3-án fölolvastatott. Ez elnöki üzenetben hangsulyoztatik, hogy a kormány kötelességszerüleg mindent megtett a béke és belrend fentartására. Fölemlittetik továbbá, hogy a kormány politikai magatartásának eredménye az, miszerint a külföldi hatalmasságok Francziaország iránt naponkint több bizalommal viseltetnek. Majd miután az ország gazdászati és pénzügyi kedvező állása előadatik, a nemzetgyülés arra szólittatik föl, hogy az 1873. nov. 20-án reá ruházott végrehajtó hatalmat a béke föntartása és a nemzet érdekében rendszeresitse. Végre az elnök megigéri, hogy állását utóstó napig el nem hagyandja, és hogy a hozandó törvényt tiszteletben fogja tartani.

Németország. A „Börsenzeitung“ azt jelzi, hogy az Arnimféle ügy tárgyalására kitüzött határidő bizonytalan időre halasztatott. A költségvetést vizsgáló bizottságban Loewe ismételten azt ajánlá, hogy a pápai követség fentartására kitett összeg töröltessék ki. — A birodalmi alkotmányba fölvétetni indítványozott azon javaslat, melyszerint minden szövetséges államban a választott népképviselet életbe léptessék, az országgyülés által elfogadtatott.

Amerika. A „Times“ washingtoni levelezője azt jelzi, hogy Grant elnöknek a kongreszszushoz küldött üzenetében az érczpénzzel leendő fizetések folyóvátételének szüksége hangsulyoztatik; továbbá követeli a tengerészet javitását, és végre azt ajánlja, hogy a külföldi nyers termékek vagy egészen vámmentesek legyenek, vagy azoktól csak igen csekély vám követeltessék. Az államtitkári jelentés szintén ajánlja az érczpénzzel való fizetés folyamatba tételét.

— **A dalmácziai vizeken** mult hó 18-án nagy vihar keletkezett, s többi közt egy bárka elmerült, melyen 37. személy utazott, s ezek közül 25 a hullámok közt találta halálát. a 12 egyént is nagy nehezen lehetett a segélyre sietó bárkák személyzetének megmenteni.

UJDONSÁGOK.

* **A debreczeni** gazdasági egyesület decz. 6. délelőtt 10 órakor az egylet helyiségében választmányi gyülést tart. Tárgy: szakosztályok ügye. Eszmecsere napi kérdések felett.

* **Szücs Mihály** gazd. intézeti tanár felolvasása tegnap este ment végbe a kereskedő ifjak önképzőegyletében. — A kellemetlen esős idő daczára is meglehetős nagy számu közönség gyült egybe. Az előadás tárgya a természettan köréből volt véve. Igen érdekesen fejtegeté a tanár ur, mikint alakult az ősidőben izzó állapotban levő föld lassankint egy külső kéreggel biró gömbbé, majd hogyan jöttek létre a növények és állatok több korszak lefolyása után, mig vé re az ember is előlépett a természet nagy műhelyéből. Különös figyelmet ébresztettek a tanár ur által mutatott ködfátyolképek, melyek (a camera obscura segélyével) az ismertetett korszakokból vett egyes tájképeket, növények s állatok alakjait tüntették elő. — A tanár ur többek felszólitására szives készséggel megigére, hegy ezen előadást nyilvános helyen (mint hiszszük, a városház nagy termében) ismételni fogja; előre is felhivjuk reá különösen a hölgyek figyelmét. — Az előadás végét szivből jött éljenzés követte.

* **B. Sztankovics** cs. kir. 39-dik gyalogezredbeli őrnagy, ki városunkba az év elején érkezett, rövid időn meg fog válni Debreczentől s Bécsbe távozik; helyébe pedig hasonló rangban Assenmacher Ferencz jövend.

* **Ama vegyes bizottság**, mely egyrészről a ref. egyházi, másrészről pedig a városi közgyülés által az ors. gazd. tanintézet felépithetéséhez szükséges telkek átengedése ügyében határozat hozatással megbizva van — e tárgyban Simonffy Imre elnöktől a városházához ma délután tanácskozásra hivatott össze.

* **Felsőbb rendelet** folytán azon helyekre, hová a vasut melletti postától a szállitás egy lóval eszközöltetik, 10 font sulyon felüli és nagyobb terjedelmü küldemények a helybeli kocsiposta osztályánál, — mivel azok talyigán el nem szállithatók, — továbbitás végett jövőben nem lesznek feladhatók. Miről a t. közönség ezennel értesittetik. Debreczen, 1874. decz. 4-én. — Mayer Antal, postahivatali főnök.

* **A kereskedelmi ifjak** egyletében jövő pénteken Beczner Frigyes keresk. tanár fog tartani felolvasást.

* **Gázfogyasztóknak.** Holnap, mint e hó első vasárnapján hatósági gázvizsgálat tartatik, minélfogva a gázfogyasztók kéretnek, hogy holnap délután 2 órától ½ 4-ig gázóráikat szíveskedjenek zárva tartani.

* **Értesités.** Miután a faültetésre az idő ismét kedvezővé vált, többek jelentkezése folytán a kertészeti egylet kert éből a gyümölcs és diszfák eladása folytattatni fog. Azok tehát, kik a kedvező időt felhasználni kivánják, a kertészeti egylet faiskolájából szükséges mennyiségért, sziveskedjenek a czegléduteai csarnokban, egyleti tag t. Buzás Elek urnál jelentkezni, ki a megrendeléseket naponként délután 3—4 órakor elfogadja, és a kiásatást eszközölteti. Debreczen, 1874. decz. hó 4. Simonffy Imre, egyleti elnök.

* **A méterrendszerről** holnap délelőtt 9 órakor dr. Pollacsek Gyula a keresk. középtanodában népszerü előadást tart, mire felhivjuk az érdeklettek figyelmét.

* **Panaszt** küldtek be hozzánk az iránt, hogy a nagyváradutczai kut vize nagyon isztátalan. A rendőrség igen jól tenné, ha ama kutat kitisztittatná.

* **A polgári failletőség**, a belső rőzsebiztosi foglalkozását a már ismert helyiségben f. évi decz. hó 8-dik napjától fogva megkezdő Györffy Pétertől, az illetők részéről naponként délelőtt 8—12 és délután 2—5 óra közti időben ölenként 3 frtért kiváltható.

* **Értesités.** „Lukács Dezsőné“ folyó évi november 24-én feladott egy csomagot utánvétel mellett 13 ft. értékben, „Kenyeres Ilonának Nagy-Szalontára“ czimmel. Minthogy a czimzett lakása nem tudatik, érintett összeg átvétele végett feladó jelentse magát a helybeli postahivatalnál. — Mayer Antal, postahivatali főnök.

* **Tüz támadt** ma délelőtt 10 órakor burgundiautczán özv. Silyéné házánál, hol a szobában levő rubatartó szekrényben, nem tudni hogyan, a ruhák meggyuladván, égni kezdettek, de az ablakon kitoluló füst a tüzet csakhamar elárulta, s azt sikerült eloltani. Szabó Bandi oltás közben jelentékenyen megégette kezét.

* **A miklósutczai csordaházótól** szabadon járnak-kelnek a bikák; s a jövő-menők miattok veszélynek vannak kitéve. Tegnapelőttről panaszolják nálunk, hogy 3 embert, kik a Boschetti cserépgyárába akartak menni, 3 bika üldözőbe vett, s ha az üldözöttek hirtelenében a vargakert keritésén át nem menekülnek, nagy szerencsétlenség érte volna őket. Azt hiszszük, hogy a mezei rendőrkapitányságnak elég lesz ennyit tudni, hogy azonnal nyomozást eszközöljön s rendet csináljon.

* **Hirdetés.** A váradutczai csordaház és a vasuti indoházhoz vezető ut közti trágyalerakóhelyre mai naptól fogva bárkinek bárminemü szemetet hordani 10 frt büntetés terhe alatt tilos. — Kapitányi hivatal.

* **Debreczen,** decz. 4. T. szerkesztő ur! Becses lapja 238-dik számának ujdonsági rovatában a főiskolai felsőbb tanulók olvasóegyletének alakuló gyüléséről egyleti főjegyző Kósa Ede aláirás-al, egy közlemény jelent meg. Mivel emlitett közlemény nem elégszik meg azzal, hogy az olvasó-egyletnek a tanitóképezdészekre vonatkozo ama határozatát, hogy t. i. nem rendes, hanem rendkivüli tagokul vétettek fel, egyszerüen csak felemlitse, mely esetben mi tisztelettel hallgattunk volna, s főiskolánk egyik égő sebét a nagy közönség előtt nem takartuk volna fel, hanem ama határozatnak indokolásába is bocsátkozik, mivel továbbá azaz indokolás alaptalan, felhiva érezzük magunkat ez ügyre vonatkozóiag nehány szót szólani.

Mindenelőtt megemlitjük, hogy mi nem tolakodtunk a nevezett egyletbe, mert az iskolai hatóság, sőt az olvasó-egylet részéről is fel lettünk hiva a belépésre. — Hogy ily előzmények után nem oly forma fogadtatást vártunk, igen természetes dolog. — Igen köszönjük a kegyelmet, de ha az a megvetés és guny labdacsaiban van nyujtva, nem élünk vele. Különben mi volna más az emlitett határozat s különösen annak indokolása? — Hivatkozik a t. jegyző ur a multra, hiszen a mult ellene bizonyit, a menyiben mindenki tudja, hogy az olvasó-egyletnek a tanitóképezdészek egész 1870-ig, mig tudniillik a gunyolódást állották, rendes tagjai voltak. Indokol végre a t. főjegyző ur a felsőbb tanulói ranggal. Távol legyen, hogy azt vindikáljuk mi magunknak, hanem a VII. és VIII. gymnasialis osztályuak, kik nekünk kortársaink s mig szakpályára nem léptünk, tanulótársaink is voltak, sem felsőbb tanulók talán? — Érezte különben a t. főjegyző ur is indokolásának alaptalanságát, azért takarta azt be a humanismus leplével. Szép humánismus, mely ellen a theologustöbbséggel szemközt, tisztelet a kivételnek, egy jogásznak jobb érzéstől inditva, kellett pártolni ügyünket. — Igen sajnáljuk az egész dolgot, de legyen meggyőződve t. főjegyző ur, nem a magunk, mert mi midőn a tanitói pályára léptünk, ismerve a helyi körülményeket, lemondtunk minden kicsinyes hiuskodásról, hanem sajnáljuk az ügy, melynek szolgálatában állunk, s melynek jövőben önök is, mint papok velünk együtt előmozditói tartoznak lenni, a népnevelés ügye tekintetéből. Hogy a lenézés, gyülölet önök keblében, tisztelet a kivételnek, még most is él, kétségtelenül bizonyos a fentebbi határozatból, melynek alapja, nem mint ön mondá humanitás, hanem mondjuk ki az igazat — kasztgyülölet.

Mit várhat tőlünk, kik egymás gyülöletében nőttünk fel, az egyház, mely egyenlő szeretettel táplál és nevel mindnyájunkat.

A tanitóképezde nevében Vincze József, III-ad éves képezdész.

* **Werklitolvaj.** Valami Sándor nevü 22—23 éves himlőhelyes fiatalember, a kinek fekete bajusza most ütöget, egyébiránt szép piros arczu, bekéredzett tegnap este 6 órakor Horog István, jelenleg debreczeni lakos, gimnastikus lakására, a ki a lábbeli nélkül didergőnek jó hosszuszáru szegezett talpu csizmát adott, s igy a fráter magát a jóltevőnek szolgálatába ajánlotta. De a jótéteményt azzal jutalmazta, hogy a jóltevő fiának felber sapkáját is elorozá, e mellett 6 darabot játszó werklit is magához véve megszökött. A rendőrségnek ez esetben gyors teendője van, annyival inkább, mert a károsult az elfogónak, vagy feljelentőnek a kapitányi hivatalnál 5 forintot tett le.

— **„Felvidék“** czim alatt Eperjesen uj heti lap indul meg, az eperjesi ügyvédjelöltek és joggyakornokok egyletének szellemi támogatása mellett, Goldberger Jakab kiadásában, s Kiss Géza szerkesztése alatt. A főlap magyarul, német melléklettel jelen meg minden szombaton. Előfizetési dij egy évre 5 ft., félévre 2 ft. 50 kr., évnegyedre 1 ft. 50 kr.

Debreczeni szinház.

III. bérlet 13. szám.

Vasárnap, decz. 6-án 1874.

adatik:

A ripacsos Pista dolmánya.

Eredeti népszinmü 3 felv. Irta Rákosi Jenő. Zenéjét szerzette Erkel Gyula.

(Rendező Együd.)

Kezdete 7 órakor, vége fél 10-kor.

Hétfőn bérlettolyamban e szinpadon először adatik:

Wőm és hivatalom.

Vigjáték 3 felv. Irta Bayord és Vailli. Franczióból forditotta Tompa Imre.

— **Bécsi tőzsde** decz. 5. (Távirati tudósitás.) Ezüst 105.75, cs. arany 5.24½; Napoleonarany 8.91—.

Felelős szerkesztő s kiadótulajdonos:

OLAH KÁROLY.

Főmunkatárs:

SZATMÁRI KÁROLY.

Nyilttér.

Friss disznózsir

fontja 46 kr.

Edények megtöltése meleg zsirral, mindennap eszközöltetik, kisváradutcza végén

Szabó Mihálynál.

633 2—6

HIRDETÉSEK.

„EURÓPA“

szálloda és kávéház megnyitása.

Debreczenben, váradutczán, az ujonnan épült Bulszter házban folyó évi **deczember 8-kán** déli 1 órakor Oláh József zenemüködése mellett

„Európa“ czimü kávéházam és szállodám

ünnepélyesen meg fog nyittatni.

Mely alkalomra a t. közönséget teljes tisztelettel s azon igéretem mellett hivom meg, hogy kávéházi és vendéglői helyiségemet aként rendeztem be, hogy az által ugy a felszerelést illetve, mint a **kellő tisztaság, pontosság, kiszolgálat** és **jutányosság** tekintetében minden igényt kielégitendek; minélfogva ugy helybeli, mint vidéki t. cz. közönség becses pártfogását és látogatását kérem Teljes tisztelettel:

Weichinger Károly,
bérlő.

639 1—3

Debreczeni

czukorgyár részvény-társulat.

Van szerencsénk ezennel a t. kereskedelmi közönség becses tudomására hozni, miszerint gyárunk ez idén **süveges fehér czukor** termelésére egészen uj rendszer szerint berendeztetett; melynél fogva becses figyelmét gyártmányaink közül a **finom** és **közép finom Melis** czukorra különösen felhivjuk.

Ezenkivül a mindig készletben levő finom **Pilé** czukorral (géppel aprózott süveg czukor), **jegecz** czukorral (farin), **nyers czukorral** és **répaszörppel** (Melasse) folytonosan szolgálhatunk, nehány hó mulva pedig legfinomabb **Raffinad** czukor készitésével is foglalkozandunk.

A hozzánk, vagy helybeli ügynökünk **Fischer Nándor** urhoz érkező becses megrendeléseknek minden tekintetbeni pontos és lehető legócsóbb áron kiszolgáltatását biztositjuk.

Teljes tisztelettel marad az
Igazgatóság.

600 5—6

GAZDÁKNAK!

1875. évvel kezdi negyedik évfolyamát

A Gyakorlati Mezőgazda.

Korszerü közlöny
minden rendü gazdák es gazdaságkedvelők számára.

Kitünő szaktekintelyek közremüködésével, szeu keszti és kiadja

Sporzon Pál,
gazd. fola. tanintézeti t. igazgató, r. tanár a m.-óvári gazd. akadémiánál.

Minden hóban három szám
ELŐFIZETNI LEHET
a szerkesztőnél M.-Óvárott
egész évre 4, fél évre 2 forinttal.

Főnyeremény **375.000 mark** uj német birodalmi értékben.

Uj Szerencse hirdetés.

A nyereményt biztositja **az állam.**

Felhivás

a hamburgi állam által biztositott nagy pénzsorsjátékra, a melyben

7 millió 900,000 márk

biztosan nyerhető.

Ezen előnyös sorsjáték nyeremények, melyek tervszerüen csupán 64,000 sorsjegyet tartalmaznak, a következők: 1-ső nyeremény **375.000 mark** — továbbá: **250 ezer, 125,000, 90,000, 60 ezer, 50,000, 40,000, 36 ezer,** 4-szer **30 ezer** és **24 ezer,** 3-szor **20 ezer** és **18 ezer,** 29-szer **15.000**; és **12 ezer** 34-szer **6000,** 43-szor **4800,** és **4000,** 280-szor **3600** és **2400,** 418 szor **1800, 1500** és **1200** — 1121-szer **600,** — **360** és **300**; — 19 722-szer **240, 132, 120** és **60,** 21,712-szer **48, 24, 18, 12** és 6 bir. márk, a melyek kevés hónap alatt 7 osztályban biztosan megnyeretnek.

Az első huzás hivatalosan folyó évi decz. 16-dik és 17-kére állapittatott meg és ehez

Egy **egész** eredeti **sorsjegy** ára csak **3** frtba,
Egy **fel** „ „ „ „ **1.50** krba
Egy **negyed** „ „ „ „ **75** „

kerül; és ezen az állam által garantirozott eredeti sorsjegyek (nem eltiltott igérvények), **az** illeték bérmentes beküldése után, legkényelmesebben ajánlott levelekben, a legtávolabb vidékekre is általam szétküldetnek.

A résztvevők mindegyike az eredeti sorsjegygyel együtt ingyen kap tőlem egy, az államczimerrel ellátott játszótervet s a megtörtént sorsolás után azonnal felszólitatlanul a **hivatalos** nyereménylajstromot.

A nyeremények kifizetése és szétküldése általam közvetlenül azonnal és a legnagyobb **titoktartás mellett** eszközöltetik.

☞ **Forduljanak tehát az illetők bizalmasan:**

Idősb Heckscher Sámuel
bank- és váltóirodájába **Hamburgban.**

634 2—4

Női köpenyek,

NŐI BUNDÁK

és

női kész ruhákat

ajánl a n. é. közönségnek

601

AZ ŐSZI ÉS TÉLI IDÉNYRE

ROTT LIPÓT és TESTVÉRE

női divatraktára

Debreczenben, főpiacz 214/7.sz.a.

Nemkülönben ajánljuk gazdag választéku futó és pamlag szőnyegeinket.

Vidéki megrendelések gyorsan eszközöltetnek.

Eladó sertések.

Gróf Károlyi Ede radványi uradalmában ezer darab makkos süldő — — akár kisebb mennyiségben is — eladó. Az eladás iránt értekezhetni Szabó József urnál Radványban (Abaujmegye) u. p. Filkeháza.

624 3—3

Eladó ingatlanok.

Csapó-pereczesutczán 665. szám alatti cserepes kőház, mely tartalmaz 3 szobát, konyhát, kamarát, pinczét, több istállót és szineket, házután való 38 öl földével.

A vénkertben 3 nyilas, a sestakertben 2 nyilas szőllő, mindenik darab termő nemes gyümölcsfákkal ellátva, s jó karban tartva, pajtával, szüretelő edényekkel.

A külső Guton 8 boglyás sima földön fekvő legjobb minőségü kasáló, tanyaépülettel ellátva, — szabad kézből eladó.

Értekezhetni mindezekről a fent nevezett háznál lakó Szilágyi Gábor örököseivel.

637 1—3

Kiadó tanya föld.

Az elepen a Kadarcs csapszékhez egy dülő földnyire, a Kadarcs parton 5 nyilas föld gazdasági épületekkel, birkahodájjal, bérbeadandó. Ugyanott 5 bogja széna eladó.

Értekezhetni piaczutcza 1829. sz. ház tulajdonosa idősb Veszprémy Lászlónál.

628 2—3

Debreczen, 1874. nyom. a részv. társ. könyvnyomdájában.